

Hek is nu weg

Schrijven zal hij altijd blijven doen. “Het is mijn manier van ademen.” Maar met 41 podiumjaren overweegt Youp van 't Hek (1954) wel af te zwaaien als cabaretier. “Ik voel: na de oudejaarsconferentie doe ik nog één mooi programma.”

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN

Mijn manier van ademen “Toen ik 12 was, zeiden mijn ouders: jij wilt schrijver worden? Hier heb je een schrijfmachine. Prachtig cadeau. Mijn vader was een selfmade man. Hij kwam uit een arm gezin, had in de avonden zijn HBS en economie gedaan en was directeur van een beleggingsmaatschappij geworden. Als je iets wil, moet je het doen, vond hij. Zeg ik ook tegen mijn zoon. Ik denk dat ik altijd blijf schrijven. Het is mijn manier van ademen. Mijn grootvader was een goede kleermaker waar dure mensen hun pakken bestelden. Die betaalden ze niet, of heel laat. Moest hij in Zuid die deuren langs. Zo worden dat soort mensen rijk, en zo leerde mijn vader hoe het leven in elkaar stak. Hij geloofde niemand. Dat heb ik ook. Als ik Pechtold of Rutte zie kakelen dan vind ik het maar liegbeesten. Zo'n politicus heeft voor een talkshow negen man bij zich. De één doet zijn das recht, de ander veegt zijn reet af en de derde zegt: goed dat je daar niet op in ging. Kinderachtige mensen.”

Aardige jongen “Deze pinguïn heeft mijn zoon Julius gemaakt toen hij 4 was. In m'n theaterkoffer zitten al twintig jaar dezelfde foto's geplakt van mijn kinderen. Voordat ik opga kijk ik ernaar. Ik zie mijn kinderen veel want we delen twee auto's. Ik moet af en toe appen of ik mijn eigen auto mag lenen, haha.

Julius is een aardige jongen. Wanneer iemand aardig is? Als je eens een vraag aan een ander stelt. Ik heb hier wel mensen gehad die de hele avond over zichzelf praatten. Zei ik in het gesprek: hé Debby hoe is het met jou? Keken die mensen me aan: wat doet hij raar. En ik: O sorry! Ik hou ervan om te stoken.” ▶

Youp van 't Hek → *Echte zorgen deel ik alleen met Debby* → *Zodra mensen te veel gaan zoeken ben ik weg* → *Als mijn kleinzoon vraagt: haal je me*

Op mijn hoede “In mijn werk-kamer hangen al mijn affiches, van 1973 tot nu. Ik rij elke dag fluitend naar Domburg of Blokzijl. Maar als morgen een arts zegt: er is iets met je aan de hand, is er een kans dat ik à la minute stop met werken. Er is geen financiële noodzaak meer. Kijk als ik nou nog een droom zou hebben... Carré was mijn droom, die heb ik verwezenlijkt. Ik heb niet de frustratie van: ik moet nog. Ik heb nu het gevoel: na de oudejaarsconference doe ik nog één mooi programma. Dan ben ik 64, en wie zit er dan nog op me te wachten? Dat komt ook door mijn broertje die plop! dood

was op zijn 63ste, twee jaar geleden. Dat vond ik heel erg. Mijn ouders, die waren op. Maar Carol was van mijn generatie. Nu ik 60 ben komt het einde dichterbij, dat voel ik. Ik ben op mijn hoede. Als ik voetbal trek ik dat sprintje niet meer. Twee keer per week ga ik naar mijn personal trainer. Die kreeg ik vier jaar geleden cadeau van mijn kinderen. Papa, je moet nog lang bij ons blijven, zeiden ze. Al die wijntjes, huppakee, ga wat doen! Ik hoop op tijd weg te zijn. Ik hoef niet door het park geduwd te worden. Maar om dat nu al af te spreken met mijn arts... daar ben ik niet zo'n held in.”

Sinterklaas bestaat weer “Sam, mijn kleinzoon, had geen idee wat opa Joepie deed – zo noemt hij me. Ik nam hem mee naar Carré en ik maakte dit fotootje. Hij is nu 5, daar is hij 3. Dit is het jongetje dat ik ooit was. Hij staat nog aan het begin van het leven, hij moet het nog allemaal vol lullen. Als hij vraagt: haal je me uit school? ben ik gloeiend trots en zeg al mijn afspraken af. Het voordeel van zo'n mannetje is dat het leven weer zin heeft. Sinterklaas bestaat weer, de kerstboom heeft weer nut. Ik weet van vroeger hoe fascinerend ik het kerstidee vond. Met dat stalletje en die kaarsjes. Door zijn ogen keek ik weer even naar Carré. Hij vond het zo mooi, hij wilde nog een keer komen. De volgende dag sprak ik hem aan de telefoon. Het was hem tegengevallen dat ik hetzelfde verhaaltje had staan vertellen. (lacht) Hij dacht dat er elke dag dezelfde mensen zaten, net als in zijn klas. Dat vond ik zo'n goeie gedachte.” ▶

Lang zal die leven “Deze wig-wam is 55 jaar oud. We waren met acht kinderen, maar ik zat er meestal alleen in. Dat is mijn jeugd. Veel lezen, schrijven en pianospelen in mijn uppie. Op de kleuterschool spijbelde ik al. Liep uren langs de slootjes. Moest de hele buurt me zoeken. Mijn ouders waren radeloos. Ik ben van vijf scholen afgetrapt. Ik had een ander hoofd, kon me niet concentreren. Vanaf mijn 8ste priegelde ik met gedichtjes. Het ging toen al over vrijheid, over niet meedoen met de rest. En veel over de dood. Klein als ik was, voelde ik daar angst voor. Op mijn 6de kwamen twee

schoolgenootjes om bij een brand. Een broertje en zusje. In de Koepelkerk zag ik hun witte kistjes. Vanaf dat moment heeft de dood mij gefascineerd. Neem het feit dat je op iemands 2de verjaardag zingt: lang zal die leven. Het meest essentiële liedje dat je kunt zingen.”

Youp van 't Hek (1954) is cabaretier en columnist. Hij is getrouwd met Debby Petter, met wie hij in 1973 Cabaret Nar oprichtte. Op 3 februari 2014 ontving Youp de Edison Oeuvreprijs Kleinkunst. Zijn nieuwe bundel NRC-columns is nu verkrijgbaar onder de titel *Sorry!* ISBN 978 94 004 0398 7, €8,95. Youp.nl

uit school? zeg ik al mijn afspraken af → Nu ik 60 ben komt het einde dichterbij, dat voel ik → Op de kleuterschool spijbelde ik al. Liep uren langs de slootjes

We moeten terugslaan “De stoel van mijn vader is heilig. Ik kijk met een grote glimlach terug naar mijn ouders. Maar mijn vader en ik waren het vaak oneens. Politiek zat hij meer aan de rechterkant. Dat ik dienstweigerde vond hij niet kunnen.

Wat als de nazi’s weer komen? Ik wilde niet vechten. Maar inmiddels merk ik dat ik niet helemaal meer tegen het leger ben. Als ik kijk naar wat IS doet denk ik: we moeten terugslaan. Kom zeg, koppen afsnijden? Kутten besnijden zonder dat iemand dat wil?”

Even naar mama “Deze klok gebruikte ik bij mijn eerste oudejaarsconference, *De zwerver*. Ik zal je een verhaal vertellen over tijd. In 1993 was ik op een begrafenis van een kennis. Bij haar man stond een rij. Ik keek op de klok – tien voor twee – en dacht: weet je wat, ik ga even naar mijn moeder. Ze was heel dement en zat in een verpleeghuis. Het ging slecht met haar. In die tijd had ik nog geen mobiele telefoon. Ik loop binnen bij dat verpleeghuis en die mevrouw zegt: meneer Van ’t Hek, gecondoleerd. – Uh wat? – Gecondoleerd met uw moeder. Daarom bent u hier toch? Ik loop naar achteren, daar zit mijn broer. Is mama overleden? Hoe laat dan? Tien voor twee. Het moment dat ik op die klok keek. Ik ben niet van het bijgeloof maar dit blijft een mooi verhaal, toch? Even naar mama.”

Verlangen “In 1998 had ik de première van *De waker, de slaper & de dromer* in Carré. In de kleedkamer lag een telegram van Toon Hermans met maar één zin: vandaag ben ik jaloers op Youp van ’t Hek. Hij had zelf maandenlang Carré bespeeld, magisch! Hij was oud, hij wist dat die tijd nooit meer terug zou komen. Het ontroerde me dat zijn liefde, zijn verlangen, nog zo diep zat. We konden goed

praten over het vak. Als je opkomt moet je in één keer 700 man in je sprookje trekken. Timen, het alledaagse uitvergroten, van Carré een klein cafeetje maken...dat kon Toon als geen ander.”

Onbedaarlijk lachen “Wij zijn de enigen met een jeu de boulesbaan in de tuin. Ik heb drie oude vrienden met wie ik elk jaar vier dagen wegga. We nemen onze jeu de boules ballen mee en laten goede wijn komen. Ik vind het prettig dat ik nooit met ze over mijn werk hoeft te praten. We hebben het over kinderen, voetbal. Echte zorgen deel ik alleen met Debby. Naarmate ik ouder word sluit ik me steeds meer af. Ik gooi de deur dicht als mensen mij iets flikken. Oprotten. Ik ga bijna nooit meer naar feestjes, want mensen beginnen altijd tegen me aan te praten. Lulkoek over hun werk, of over wat zij vinden van Syrië. Mijn vrienden-groep wordt niet groter. Zodra mensen te veel gaan zeiken heb ik geen zin meer in ze. Dat zie ik al als ze binnenkomen: o het gaat daar weer over. Als het voorspelbaar wordt, ben ik weg. Met mijn vrienden kan ik onbedaarlijk lachen. En ik kan alleen maar onbedaarlijk lachen met mensen die iets onverwachts zeggen.” ■

Ik ben niet meer helemaal tegen het leger. Als ik zie wat IS doet denk ik: we moeten terugslaan → Van Carré een klein cafeetje maken... dat kon Toon als geen ander